

LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2010-12-17

Närvarande: F.d. regeringsrådet Rune Lavin, regeringsrådet Carina Stävberg och justitierådet Ella Nyström.

Genomförande av FN:s vapenprotokoll

Enligt en lagrådsremiss den 9 december 2010 (Justitiedepartementet) har regeringen beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i lagen (1992:1300) om krigsmateriel,
2. lag om ändring i vapenlagen (1996:67),
3. lag om ändring i lagen (1996:701) om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot ett annat land inom Europeiska unionen.

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av rättssakkunniga Ewa Bokwall.

Förslagen föranleder följande yttrande av Lagrådet:

Remissen innehåller främst förslag till ändringar i vapenlagen. Ändringarna är avsedda att möjliggöra för Sverige att tillträda FN:s vapenprotokoll och att genomföra Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/51/EG av den 21 maj 2008 om ändring av rådets direktiv 91/477/EEG om kontroll av förvärv och innehav av vapen.

Den mest genomgripande ändringen utgörs av ett nytt kapitel 2 a om märkning av skjutvapen m.m. i vapenlagen.

Förslaget till lag om ändring i lagen om krigsmateriel

1 b §

Hänvisningen till 2 a kap. vapenlagen avser bl.a. märkning av ammunition vid tillverkning. Av 2 a kap. 6 § vapenlagen framgår att märkningen ska ske på förpackningen med ammunition och inte på ammunitionen som sådan. För att undanröja alla tvivel härom bör hänvisningen avse ”märkning av förpackning med ammunition vid tillverkning”.

Förslaget till lag om ändring i vapenlagen

1 kap. 8 §

Enligt den föreslagna lydelsen av paragrafen ska 2 a kap. 1–5 §§ gälla i fråga om skjutvapen som innehas av staten och 2 a kap. 6 § gälla i fråga om ammunition som innehas av staten. Bestämmelserna i 2 a kap. 2–4 och 6 §§ ålägger tillverkaren att förse vapen, vapendelar och ammunition med märkning. Enligt vad som anges i författningss kommentaren är innebörden av ändringarna i 1 kap. 8 § att de nya bestämmelserna om märkning vid tillverkning ska gälla även sådan materiel som tillverkas för staten. Enligt Lagrådets mening bör det under den fortsatta beredningen övervägas om paragrafen kan omformuleras så att den avsedda innebörden tydliggörs.

2 a kap. 1 §

I andra meningen används uttrycket "ett väsentligt annorlunda vapen". Från språklig synpunkt bör ordet annorlunda bytas ut, förslagsvis mot "annat".

2 a kap. 3 §

Lagrådet föreslår att paragrafen formuleras om och ges följande lydelse:

Vad som anges i 2 § gäller också den som tillverkar ett obrukbart vapen, om vapnet i brukbart skick skulle utgöra ett sådant skjutvapen som omfattas av nämnda paragraf.

2 a kap. 4 §

I första meningen finns uttrycket "en unik märkning på det sätt som föreskrivs i 2 § första stycket". Vad som avses torde vara de uppgifter som märkningen ska innehålla och inte det sätt varpå märkningen ska ske. Uttrycket kan förslagsvis ändras sålunda att orden "på det sätt" byts ut mot orden "av det slag".

2 a kap. 5 §

Enligt Lagrådets mening innehåller paragrafen formuleringar som från språklig synpunkt får anses mindre lämpliga.

Första stycket bör förslagsvis kunna ges följande lydelse:

När ett sådant vapen som anges i 2 eller 3 § överläts från staten till annan för permanent civilt bruk ska den myndighet som överlåter vapnet se till att det har en unik märkning varav framgår att överlåtelserna har skett från en svensk myndighet.

2 a kap. 7 §

I första stycket föreskrivs att den som för in vapen eller vapendelar som anges i 2 och 3 §§ till Sverige ska snarast, och senast inom en månad efter införseln, se till att föremålet har en unik märkning som gör det möjligt för behöriga myndigheter att identifiera det.

Bestämmelsen är straffsanktionerad enligt 9 kap. 1 a §. Lagrådet ifrågasätter om ordet snarast i tidsangivelsen ”snarast, och senast inom en månad” fyller någon egentlig funktion. Ansvar för brott enligt nämnda straffbestämmelse kan rimligen inte dömas ut för en underlåtenhet att snarast se till att föremålet märks. Lagrådet föreslår att ordet ”snarast” utgår.

Det torde vara självklart att en unik märkning i förevarande fall måste vara sådan att behöriga myndigheter kan identifiera föremålet. Lagrådet ifrågasätter därför om inte termen ”behöriga myndigheter” kan utgå.

Andra stycket innehåller undantag från första styckets krav på märkning av vapen och vapendelar vid införsel. Undantagen gäller vid tillfällig införsel för ändamål som preciserats i punkterna 1–3. Härutöver föreskrivs i punkten 4 undantag vid tillfällig införsel för andra godtagbara ändamål. I författningskommentaren lämnas vissa exempel på vad som skulle kunna vara ett godtagbart ändamål. Av avsnitt 8.2.4 i lagrådsremissen framgår att avsikten är att en närmare reglering ska beslutas på förordningsnivå och genom myndighetsföreskrifter.

Den som bryter mot bestämmelsen i 2 a kap. 7 § kan dömas till böter eller fängelse i högst ett år. Enligt Lagrådets mening innebär undan-

taget i punkten 4 att omfattningen av det straffbara området blir alltför tydlig. Lagtexten bör därför preciseras på denna punkt.

9 kap. 1 a §

I första stycket andra meningen beskrivs ett av brotten på följande sätt: "Detsamma gäller den som uppsåtligen ... olovligen utplånar, avlägsnar eller ändrar sådan märkning." Lagrådet föreslår att "olovligen" byts ut mot orden "utan lov".

9 kap. 5 §

Oftast uppstår svårigheter att välja korrekta böjningsformer när samtidigt förekommande subjekt har olika genus. I paragrafen har ordet vapen fått bestämma böjningen av ordet förverka trots förekomsten av ordet vapendel. En möjlighet att komma till rätta med problemet är att ta bort ordet vapendel i första stycket och att i ett nytt andra stycke föreskriva följande:

Vad som i första stycket föreskrivits om ett vapen ska också gälla en vapendel.

I fråga om första stycket sista meningen bör övervägas om inte orden "eller en vapendel" under alla omständigheter ska utgå, eftersom det är diskutabelt om ammunition kan knytas till ett förverkande av en vapendel.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna

Enligt punkten 3 får den som vid ikraftträdandet innehar en mantel, som enligt äldre bestämmelser får innehas utan tillstånd, inneha denna till utgången av december 2011 eller, om ansökan om tillstånd har gjorts före sistnämnda tidpunkt, till dess att slutligt beslut i

tillståndsfrågan har vunnit laga kraft. Enligt gällande bestämmelser i vapenlagen krävs inte i något fall tillstånd för innehav av en sådan vapendel. Lagrådet föreslår att bestämmelsen förtydligas och ges följande lydelse:

Den som vid ikraftträdandet innehar en mantel får inneha denna utan tillstånd till utgången av december 2011 eller, om ansökan om tillstånd har gjorts före sistnämnda tidpunkt, till dess att slutligt beslut i tillståndsfrågan har vunnit laga kraft.

Övrigt lagförslag

Lagrådet lämnar förslaget utan erinran.